

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/464/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6112219975
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 10. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2013:6112219975.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zity Nagypálovej a sudcov JUDr. Renáty Deákovej a Mgr. Dušana Ďuriana, v právnej veci navrhovateľa Home Credit Slovakia, a.s., IČO: 36234176, so sídlom v Piešťanoch, Teplická č. 7434/147, zastúpeného právnym zástupcom ERASMUS LEGAL, s.r.o., IČO: 36789615, so sídlom v Bratislave, Justičná č. 9, v mene ktorého koná Mgr. Tomáš Rašovský, advokát a konateľ, proti odporkyni N. L., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom v P. P., B. T. č. XXXX/XX, v skutočnosti bytom v P. P., Y. č. X, o zaplatenie 1.215,59 € s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 14C/211/2012-69 zo dňa 21.03.2013, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým v prevyšujúcej časti návrh navrhovateľa zamietol a v závislom výroku o trovách konania, **p o t v r d z u j e.**

Odporkyni náhradu trov odvolacieho konania voči navrhovateľovi **n e p r i z n á v a.**

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil odporkyni povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 759,24 €, úroky z omeškania v sume 96,31 € a úroky z omeškania vo výške 0,026 % denne zo sumy 1.215,59 € od 11.08.2012 do zaplatenia, v prevyšujúcej časti návrh navrhovateľa zamietol a rozhodol o trovách konania tak, že navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal; súčasne okresný súd povolil odporkyni splatiť navrhovateľovi priznanú istinu a úroky z omeškania v splátkach v sume 50,- € mesačne, ktorých podmienky splatnosti určil v rozsudku.

Vykonaným dokazovaním mal okresný súd preukázané, že navrhovateľ a odporkyňa uzavreli úverovú zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru zo dňa 15.04.2010 s tým, že úver v sume 1.900,- € bol odporkyni poskytnutý. Okresný súd konštatoval splnenie všetkých náležitostí podľa zmluvy o spotrebiteľských úveroch v zmysle zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Pre porušenie zmluvných povinností zo strany odporkyne navrhovateľ odstúpil od zmluvy listom zo dňa 30.08.2011 a vyčíslil dlžnú sumu na 1.215,59 €, ktorá pozostáva z istiny 1.021,38 €, zmluvného úroku do zosplatenia v sume 85,24 €, zmluvnej pokuty v sume 77,05 € a poistného 31,92 €. Odporkyňa bola povinná navrhovateľovi uhradiť mesačnú splátku 113,29 € x 24 mesiacov, t.j. 2.718,96 €; z tejto sumy úver predstavuje 1.900,- €, celkové náklady 627,44 € (zmluvný úrok a odplata) a poistenie 191,52 € (7,98 € mesačne). Splátkovým kalendárom zmluvy mal okresný súd preukázané, že odporkyňa do zosplatenia úveru zaplatila spolu sumu 1.334,97 €. Uzavretú úverovú zmluvu okresný súd súčasne považoval za spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Odporkyňa podpísala úverovú zmluvu dopredu pripravenú navrhovateľom ako formulárovú zmluvu, ktorá obsahuje aj úverové zmluvné podmienky ako súčasť uzavieranej zmluvy. Odporkyňa nemala možnosť ovplyvniť obsah úverových zmluvných podmienok, najmä v časti hlavy 5 § 6, v zmysle ktorých navrhovateľ započíta plnenie

odporkyne najskôr na jej záväzky, ktoré vznikli z iného titulu ako z úverovej zmluvy, potom na zmluvné pokuty, potom na príslušenstvo úveru vrátane sankčného úroku, potom na vrátenie úveru a nakoniec na ostatné pohľadávky z úverovej zmluvy s tým, že platba sa započíta v uvedenom poradí vždy na pohľadávku najskôr splatnú. Navrhovateľ nepreukázal, že takéto zmluvné podmienky by bol s odporkyňou individuálne dojednal. Z uvedeného teda podľa okresného súdu vyplýva, že odporkyňa pokiaľ chcela prevziať od navrhovateľa poskytovaný úver, bola nútená prijať aj úverové podmienky tak, ako boli dopredu naformulované bez možnosti ich ovplyvnenia. Takto naformulovanú zmluvnú podmienku treba podľa okresného súdu považovať za neprijateľnú a teda neplatnú pre rozpor s ustanovením § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého pri čiastočnom plnení peňažného dlhu sa plnenie dlžníka započítava najprv na istinu a potom na úroky, ak dlžník neurčí inak. Okresný súd vychádzal z toho, že navrhovateľ poskytol odporkyňi úver v sume 1.900,- €, čo treba považovať za istinu, odporkyňa uhradila spolu sumu 1.334,97 €, túto sumu treba preto považovať za uhradenú istinu, zostáva rozdiel v sume 565,03 € ako neuhradená suma istiny (1.900,- € mínus 1.334,97 €). Navrhovateľ v návrhu špecifikuje uplatnenú sumu 1.215,59 € a v časti istiny sumou 1.021,38 €. Odporkyňa na istine dlhuje 565,03 €, preto rozdiel medzi navrhovateľom požadovanou istinou 1.021,38 € a zo strany odporkyne dlhovanou istinou 565,03 € predstavuje sumu 456,35 €, v tejto časti je pohľadávka navrhovateľa voči odporkyňi na zaplatenie istiny uplatnená nedôvodne. Po odpočte nedôvodne uplatnenej sumy 456,35 € z uplatnenej sumy 1.215,59 € zostáva rozdiel v sume 759,24 €, ktorú sumu je odporkyňa povinná navrhovateľovi uhradiť spolu s príslušenstvom v podobe úrokov z omeškania. V prevyšujúcej časti čo do sumy 456,35 € okresný súd návrh navrhovateľa ako nedôvodný zamietol; o trovách konania rozhodol okresný súd podľa § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) s odôvodnením, že navrhovateľ a odporkyňa boli v konaní len čiastočne úspešní a navyše odporkyňa náhradu trov konania neuplatnila.

Proti rozsudku okresného súdu vo výroku, ktorým v prevyšujúcej časti návrh navrhovateľa zamietol, podal navrhovateľ včas odvolanie zo dňa 30.04.2013 (č. I. 78-80 spisu), ktorým navrhol, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu v napadnutom výroku zmenil tak, že mu prizná nároky nepriznané okresným súdom alebo aby rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie; navrhovateľ uplatnil odvolacie dôvody podľa § 205 ods. 2 písm. b), písm. d) a písm. f) O.s.p., pretože podľa jeho názoru konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ďalej okresný súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a nakoniec, že rozhodnutie okresného súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

V odvolaní navrhovateľ uviedol, že nesúhlasí s vyhodnotením vykonaných dôkazov a právnym posúdením okresného súdu, v zmysle ktorého sporná úverová zmluva ako formulárový typ zmluvy obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky vo vzťahu k spôsobu započítavania plnení uskutočnených odporkyňou. Formulárový typ zmluvy je v takýchto prípadoch (kde sa návrh zmluvy pripravuje pre vopred neurčený počet prípadov) úplne bežnou obchodnou zvyklosťou a súčasne žiaden zákon použitie formulárového typu zmluvy, ktorý rešpektuje ustanovenia o ochrane spotrebiteľa, nezakazuje. Pre tento typ zmlúv je typické, že druhá strana (spotrebiteľ), nemá v kompetencii upravovať takéto návrhy zmlúv, ale je stále na jej vôli, či takúto zmluvu uzavrie alebo nie. Vzhľadom na špecifickosť vzťahu medzi dodávateľom a spotrebiteľom existujú právne predpisy, ktoré chránia spotrebiteľa ako slabšieho účastníka zmluvného vzťahu. Ak však je formulárový typ zmluvy v súlade s ustanoveniami predmetných právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa, nič nebráni tomu, aby boli úverové zmluvy uzavreté aj formou typovej formulárovej zmluvy. Odporkyňa mala možnosť preštudovať si ustanovenia zmluvy a bolo len na nej, či takúto zmluvu uzavrie. Svojím podpisom potvrdila, že uzavretie takejto zmluvy je v jej osobnom záujme a vstúpila tak do právneho vzťahu s navrhovateľom. Odporkyňa nakoniec ani na pojednávaní nijakým spôsobom nespochybovala dohodnutý spôsob započítavania platieb (v odôvodnení rozsudku je dokonca uvedené, že odporkyňa na pojednávaní uznala pohľadávku navrhovateľa s tým, že nie je schopná zaplatiť ju naraz). Pokiaľ okresný súd citoval ustanovenie § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka, nie je zrejme z akého dôvodu, pretože toto ustanovenie upravuje čiastočné plnenie peňažného dlhu a v danej veci nejde o čiastočné plnenie peňažného dlhu, ale o plnenie v splátkach. Čiastočné plnenie sa podobá plneniu v splátkach, ale nejde o plnenie v splátkach. Pri plnení v splátkach je totiž výška splátok a splatnosť jednotlivých splátok vopred určená, kým pri čiastočnom plnení to tak nie je, keďže záleží iba na dlžníkovi, či čiastočné plnenie ponúkne, kedy a v akej výške. S poukazom na uvedené mal navrhovateľ za to, že dohodnutý spôsob započítania je v súlade s právnymi predpismi, ktoré určujú spôsob započítania iba pri čiastkovom plnení, čo nie je

totožné s plnením v splátkach. Súčasne čo sa týka právnej úpravy spôsobu započítania čiastočného plnenia, ide o ustanovenia dispozitívneho charakteru, od ktorých sa môžu zmluvné strany odchýliť. Takto bol spôsob započítania dohodnutý aj v úverových podmienkach zmluvy o úvere. V ustanovení § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka je obsiahnutá všeobecná zásada, podľa ktorej spotrebiteľská zmluva nesmie obsahovať také ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Čo treba rozumieť „značnou nerovnováhou“ možno vydedukovať z úpravy neprijateľných podmienok v ustanovení § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, kde o spôsobe započítavania nie je zmienka. Z komentárov k citovanému ustanoveniu vyplýva, že za značnú nerovnováhu treba vždy považovať také právne postavenie spotrebiteľa, ktoré mu nedovoľuje alebo značne obmedzuje uplatňovanie nárokov, ktorými sa domáha riadneho plnenia zo zmluvy, resp. nápravy už prijatého plnenia alebo ktoré sa týka možnosti odstúpenia od zmluvy. V uvedenom prípade nejde o obmedzenie uplatňovania nárokov spotrebiteľa alebo možnosti odstúpenia od zmluvy. Navyše z odôvodnenia napadnutého rozsudku okresného súdu vôbec nevyplýva, v čom spočíva neprijateľnosť zmluvnej podmienky o spôsobe započítavania; predmetný rozsudok možno v tomto smere považovať za nepreskúmateľný, čo predstavuje vadu konania majúcu za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Na základe uvedeného navrhol navrhovateľ zrušenie rozsudku okresného súdu v napadnutej časti alebo jeho zmenu v zmysle vyhovenia jeho odvolaniu.

Odporkyňa sa k odvolaniu navrhovateľa napriek jeho doručeniu (č. I. 85 spisu) nevyjadrila.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu určenom ustanovením § 212 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a rozsudok okresného súdu v napadnutej časti výroku o zamietnutí návrhu v prevyšujúcej časti podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p., odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 52 ods. 1 a 2 prvá veta Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzaviera dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 3 a 4 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 1 ods. 1 a ods. 2 prvá a druhá veta Obchodného zákonníka, tento zákon upravuje postavenie podnikateľov, obchodné záväzkové vzťahy ako aj niektoré iné vzťahy súvisiace s podnikaním. Právne vzťahy uvedené v odseku 1 sa spravujú ustanoveniami tohto zákona. Ak niektoré otázky nemožno riešiť podľa týchto ustanovení, riešia sa podľa predpisov občianskeho práva.

Podľa § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka, občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené týmto ani iným zákonom, sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie.

Podľa § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pri čiastočnom plnení peňažného dlhu sa plnenie dlžníka započítava najprv na istinu a potom na úroky, ak dlžník neurčí inak.

Predmetom odvolacieho konania bolo len posúdenie otázky správnosti zamietnutia časti uplatnenej istiny (456,35 €) vo vzťahu k výroku rozsudku okresného súdu, ktorým v prevyšujúcej časti návrh navrhovateľa zamietol. Pri viazanosti rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.) sa odvolací súd nezaoberal vecnou správnosťou ostatných výrokov rozsudku okresného súdu.

Odvolanie navrhovateľa nie je podľa názoru odvolacieho súdu dôvodné.

Vzhľadom na odvolacie dôvody navrhovateľa (§ 205 ods. 2 písm. b/, písm. d/ a písm. f/ O.s.p.) odvolací súd najskôr uvádza, že zo spisu okresného súdu nezistil žiadnu inú vadu, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 205 ods. 2 písm. b/ O.s.p.); okresný súd podľa názoru odvolacieho súdu na základe vykonaných dôkazov dospel aj k správnym skutkovým zisteniam (§ 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p.), na ktoré aplikoval správne ustanovenie právneho predpisu a súčasne vec správne právne posúdil (§ 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p.) a to vo vzťahu k neprijateľnosti dojednania o započítaní jednotlivých dohodnutých splátok úveru v spotrebiteľskej zmluve. Pri rozhodovaní prihliadal odvolací súd aj na ustanovenie § 212 ods. 3 O.s.p., podľa ktorého na vady konania pred súdom prvého stupňa prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Zo skutkového stavu zisteného okresným súdom vyplýva, že navrhovateľ a odporkyňa uzavreli úverovú zmluvu zo dňa 15.04.2010 (č. I. 2 spisu), v ktorej sa navrhovateľ zaviazal poskytnúť odporkyni úver v sume 1.900,- € a odporkyňa sa zaviazala vrátiť uvedenú sumu v 24 splátkach po 113,29 € mesačne formou poštovej poukážky; v zmluve je uvedená hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov (ďalej len „RPMN“) vo výške 31,80 %, ročná úroková sadzba vo výške 26,67 % ako aj priemerná RPMN vo výške 20,58 %; z úverových zmluvných podmienok (č. I. 3-4 spisu) vyplýva, že podľa dohody navrhovateľ nie je viazaný účelom platby, ktorú stanoví odporkyňa a je oprávnený započítať jej platbu na svoju pohľadávku voči odporkyni v tomto poradí: 1. na záväzky odporkyne voči navrhovateľovi, ktoré vznikli z iného titulu ako z úverovej zmluvy, 2. na zmluvné pokuty, 3. na príslušenstvo úveru vrátane sankčného úroku, 4. na vrátenie úveru a 5. na ostatné pohľadávky z úverovej zmluvy; platba sa započíta v uvedenom poradí vždy na pohľadávku najskôr splatnú (hlava 5 § 6 podmienok).

Zo splátkového kalendára zmluvy (č. I. 7-8 spisu) vyplýva, že odporkyňa zaplatila spolu sumu 1.448,26 € (dňa 21.05.2010 sumu 113,29 €, dňa 18.06.2010 sumu 113,29 €, dňa 12.08.2010 sumu 117,29 €, dňa 08.09.2010 sumu 117,29 €, dňa 13.10.2010 sumu 117,29 €, dňa 15.11.2010 sumu 129,94 €, dňa 21.12.2010 sumu 226,58 €, dňa 23.05.2011 sumu 400,- € a dňa 10.08.2011 sumu 113,29 €) a nie sumu 1.334,97 € ako to konštatoval okresný súd; odvolací súd je však rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný (§ 212 ods. 1 O.s.p.), odporkyňa však odvolanie nepodala a navrhovateľ tento odvolací dôvod (§ 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p.) vo vzťahu k tomuto skutkovému zisteniu neuplatňuje, nebolo preto možné zmeniť rozsudok v tomto smere v neprospech navrhovateľa (aj odvolací súd preto vychádzal zo skutkového zistenia okresného súdu, že odporkyňa na splátkach úveru zaplatila navrhovateľovi spolu sumu 1.334,97 €).

Ďalej zo spisu okresného súdu vyplýva, že listom zo dňa 30.08.2011 (č. I. 5 spisu) vyzval navrhovateľ odporkyňu v dôsledku jej omeškania s úhradou záväzkov z úverovej zmluvy k splateniu celého

úveru v sume 1.215,59 € do 15 dní od odoslania výzvy, ktorý doručoval odporkyni dňa 02.09.2011 prostredníctvom pošty (č. I. 6 spisu) na adresu pre doručovanie uvedenú v zmluve o úvere Banská Bystrica, Trieda SNP č. 1578/35.

Okresný súd napadnutým výrokom rozsudku zamietol návrh navrhovateľa na zaplatenie časti uplatnenej istiny (456,35 €) v podstate s odôvodnením, že dojednaný spôsob započítavania splátok úveru v úverových zmluvných podmienkach predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve a preto mal navrhovateľ splátky úveru od odporkyne započítať najskôr na splatenie istiny úveru v zmysle § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Navrhovateľ nesúhlasil s tým, že dojednaný spôsob započítavania splátok úveru predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku; súčasne poukázal na to, že na splácanie záväzku v splátkach nemožno aplikovať ustanovenie § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pretože toto upravuje čiastočné plnenie peňažného dlhu, ktoré nemožno stotožniť s plnením v splátkach.

Odvolačný súd v prvom rade uvádza, že okresný súd spornú zmluvu o úvere správne posúdil ako spotrebiteľskú zmluvu, pretože i keď predmetom konania bol záväzok odporkyne, ktorý vznikol zo zmluvy o úvere, ktorá predstavuje tzv. absolútny obchodný záväzkový vzťah (§ 261 ods. 3 písm. d/ Obchodného zákonníka), predmetná zmluva je súčasne spotrebiteľskou zmluvou a na odporkyňu je potrebné hľadieť ako na spotrebiteľa, pretože pri jej uzavieraní nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a teda na právny vzťah založený zmluvou o úvere je potrebné aplikovať aj príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka) a to cez odkaz podľa ustanovenia § 1 ods. 2 druhá veta Obchodného zákonníka. Podľa názoru odvolacieho súdu uvedený záver vyplýva zo skutočnosti, že tzv. spotrebiteľské zmluvy (i keď sú upravené v Občianskom zákonníku) nepredstavujú osobitný zmluvný typ aplikateľný len na občianskoprávne vzťahy, naopak príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka je potrebné aplikovať na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ bez ohľadu na to, či ide o občianskoprávny alebo obchodnoprávny vzťah (vyplýva to najmä z toho, že ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách sú systematicky zaradené vo všeobecnej časti Občianskeho zákonníka a teda nepredstavujú osobitný zmluvný typ zo záväzkovej časti). Preto na právny vzťah navrhovateľa a odporkyne založený zmluvou o úvere okresný súd správne aplikoval ustanovenia Obchodného zákonníka (čo sa týka konkrétnych práv a povinností) ako aj ustanovenia Občianskeho zákonníka (týkajúce sa spotrebiteľa a spotrebiteľských zmlúv). Len na doplnenie odvolací súd udáva, že i keď zo spornej zmluvy o úvere vyplýva, že v čase jej uzavretia bola odporkyňa podnikateľ, netvorí to prekážku posúdenia zmluvy ako zmluvy spotrebiteľskej, pretože zo zmluvy súčasne nevyplýva, že odporkyňa pri jej uzavieraní vystupovala v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a že predmetný úver slúžil na účely jej podnikania (takáto skutočnosť nevyplýva ani z tvrdení účastníkov konania alebo z dokazovania).

Základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Sporná zmluva o úvere túto charakteristiku spĺňa. Súčasťou zmluvy o úvere boli úverové zmluvné podmienky, ktorých obsah odporkyňa ovplyvniť nemohla, nakoľko boli pripravené už vopred na osobitnom formulári pre veľký počet spotrebiteľov. Poskytovanie úverov je predmetom podnikania navrhovateľa, ktorý spornú zmluvu o úvere s odporkyňou uzavrel. Odvolací súd súhlasí s navrhovateľom, že samotná skutočnosť, že sporná zmluva o úvere bola uzavretá ako tzv. formulárová zmluva, nespôsobuje sama osebe neprijateľnosť (neplatnosť) jej dojednaní pokiaľ tieto rešpektujú ustanovenie Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách.

V rámci úverových zmluvných podmienok zmluvy o úvere bol dojednaný spôsob započítania jednotlivých platieb odporkyne (hlava 5 § 6 podmienok) a to tak, že bez ohľadu na účel platby stanovený odporkyňou je navrhovateľ oprávnený započítať jej platbu na svoju pohľadávku v tomto poradí: 1. na záväzky odporkyne voči navrhovateľovi, ktoré vznikli z iného titulu ako z úverovej zmluvy, 2. na zmluvné pokuty, 3. na príslušenstvo úveru vrátane sankčného úroku, 4. na vrátenie úveru a 5. na ostatné pohľadávky z úverovej zmluvy s tým, že platba sa započíta v uvedenom poradí vždy na pohľadávku najskôr splatnú. Aj podľa názoru odvolacieho súdu toto dojednanie spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech odporkyne ako spotrebiteľa (§ 53 ods. 1 prvá veta Občianskeho zákonníka v spojení s § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka), pretože si tým odporkyňa nepochybné zhoršuje svoje zmluvné postavenie, nakoľko sa vopred vzdáva svojho práva

účinne určiť poradie započítania svojej platby, ktorú má vykonať až v budúcnosti (§ 574 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Uvedené dojednanie preto aj odvolací súd považuje za neprijateľnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, pretože navyše bez primeraných dôvodov umelo predlžuje splatenie záväzku odporkyne zo spornej zmluvy o úvere v prípade jeho plnenia a ako také ho okresný súd správne vyhodnotil ako neplatné. Pokiaľ navrhovateľ v odvolaní argumentoval, že dojednaný spôsob započítania jednotlivých platieb odporkyne nemôže byť neprijateľnou podmienkou, pretože z neho nevyplýva značná nerovnováha v právach a povinnostiach zmluvných strán porovnateľná s prípadmi uvedenými v ustanovení § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, odvolací súd s týmto právnym názorom z vyššie uvedených dôvodov nesúhlasí. Ustanovenie § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka upravuje len neuzavretý výpočet príkladov ustanovení, ktoré je potrebné považovať za neprijateľné podmienky v spotrebiteľskej zmluve a nemôže postihovať všetky prípady, ktoré môžu v praxi nastať (na každé ustanovenie v spotrebiteľskej zmluve je preto možné aplikovať aj všeobecné ustanovenie § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka z hľadiska či nespôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa) a to bez ohľadu či sa v konkrétnostiach týka uplatňovania nárokov na plnenie zo zmluvy, nápravy už prijatého plnenia alebo možnosti odstúpenia od zmluvy (ako na to poukazuje navrhovateľ v odvolaní).

Odvolací súd súhlasí s tvrdením navrhovateľa v odvolaní, že na splácanie záväzku v splátkach nemožno aplikovať ustanovenie § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka ako to urobil okresný súd, pretože toto ustanovenie dopadá na prípad čiastočného plnenia peňažného dlhu, ktorý treba odlíšiť od čiastkového plnenia, o ktoré sa jedná v prípade, kedy je záväzok podľa dohody strán, zo zákona alebo rozhodnutia súdu prípadne iného štátneho orgánu rozdelený na niekoľko relatívne samostatných zreteľne oddelených plnení, ktorých splatnosť (väčšinou postupne) nastáva samostatne (napr. plnenie dlhu v dojednaných splátkach); naproti tomu o čiastočné plnenie ide vtedy, ak dlžník poskytne veriteľovi na splnenie svojho záväzku len časť predmetu plnenia bez toho, aby takéto rozdelenie plnenia vyplývalo z dohody, zo zákona alebo z rozhodnutia súdu prípadne iného štátneho orgánu (porovnaj napríklad rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obo/54/2007 zo dňa 17.06.2008 alebo rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 23Cdo/5227/2009 zo dňa 30.08.2011); z obdobných dôvodov nemožno na splácanie záväzku v splátkach aplikovať ani ustanovenie § 329 Obchodného zákonníka v spojení s § 330 ods. 2 Obchodného zákonníka. Obchodný zákonník nemá osobitné ustanovenie o spôsobe započítania čiastkových plnení napr. pre prípad dohody o splácaní poskytnutého úveru v splátkach (v zmysle aká časť splátky má byť pripísaná na istinu, aká na úroky, na sankcie za porušenie zmluvných povinností prípadne na iné účely). Túto otázku je možné nepochybne riešiť dohodou zmluvných strán; v prejednávanej veci je však práve takáto dohoda neplatná pre rozpor s ustanoveniami na ochranu spotrebiteľa. V dôsledku neplatnosti dohody o spôsobe započítania platieb v úverových zmluvných podmienkach spornej zmluvy o úvere z vyššie uvedených dôvodov porušenia predpisov na ochranu spotrebiteľa, bolo potrebné na právny vzťah účastníkov konania aplikovať predpisy občianskeho práva (§ 1 ods. 2 druhá veta Obchodného zákonníka). Občiansky zákonník však výslovné ustanovenie na úpravu tejto otázky tiež neobsahuje. Preto podľa názoru odvolacieho súdu okresný súd cestou analógie legis (§ 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka) správne aplikoval na spôsob započítania čiastkových plnení (splátok úveru) ustanovenie § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktoré podľa názoru odvolacieho súdu upravuje vzťah obsahom a účelom najbližší (započítanie čiastočného plnenia). Na základe uvedeného teda okresný súd čiastkové platby odporkyne správne započítal najskôr na istinu úveru (zo spisu okresného súdu nevyplýva iné určenie účelu platby zo strany odporkyne) a následne dôvodne zamietol návrh navrhovateľa v časti o zaplatenie sumy 456,35 €, ktorá bola v rozpore s uvedeným právnym názorom zo strany navrhovateľa započítaná na iný účel ako na istinu úveru.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd rozsudok okresného súdu v napadnutej časti výroku podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil a to vrátane závislého výroku o trovách konania, ktorý bol tiež vecne správny a odôvodnený pomerom úspechu a neúspechu účastníkov konania vo veci; v tomto smere odkazuje súd na odôvodnenie rozsudku okresného súdu (§ 219 ods. 2 O. s. p.) s prihliadnutím na to, že žiadne odvolacie námietky voči výroku o trovách konania zo strany navrhovateľa vznesené neboli.

V ostatnej časti zostal rozsudok okresného súdu nedotknutý a to pokiaľ ide o jeho výrok o čiastočnom vyhovení návrhu aj pokiaľ ide o samostatný výrok o povolení odporkyni splatiť navrhovateľovi priznanú istinu s príslušenstvom v splátkach.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. Odporkyňa bola v odvolacom konaní v plnom rozsahu úspešná, žiadne trovy odvolacieho konania neuplatnila a ani jej žiadne nevyplývajú zo spisu, preto jej odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania voči navrhovateľovi nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.